

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

HOME SCIENCE

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

APR - 17217

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 20

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry **two** marks. **All** questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटांतच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ्या करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

APR -17217/II—A

Home Science
Paper II
गृहविज्ञान
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

1. Emulsion is a type of colloid with :	1. इमल्शन हे , ह्या प्रकारच्या कोलायडचे उदाहरण आहे.
(A) Solid in gas	(A) गॅसमधील घनपदार्थ
(B) Liquid in gas	(B) गॅसमधील द्रवपदार्थ
(C) Gas in solid	(C) घनपदार्थामधील गॅस
(D) Liquid in Liquid	(D) एकत्रित दोन द्रवपदार्थ
2. Vegans are at risk of being deficient in :	2. व्हेगनस् ना आहारसत्त्वांची कमतरता भासण्याची शक्यता वाढते.
(A) Folate, Protein and carbohydrates	(A) फोलेट, प्रथिने, कर्बोदके
(B) Calcium, haem iron and Vitamin B ₆	(B) कॉल्शियम, हेम आयर्न, जीवनसत्त्व ब-6
(C) Vitamin B ₁₂ , haem iron and calcium	(C) जीवनसत्त्व ब-12, हेम आयर्न, कॉल्शियम
(D) Non-haem iron, protein and calcium.	(D) नॉन-हेम आयर्न, प्रथिने, कॉल्शियम

3. Fish Liver Oil is rich in :

- (A) Vitamin D
- (B) Vitamin C
- (C) Niacin
- (D) Thiamin

4. Enzyme responsible for browning of fruits :

- (A) Amylase
- (B) Bromelain
- (C) Polyphenol oxidase
- (D) Papain

5. Toxin produced by Molds growing on groundnuts :

- (A) Vibriotoxin
- (B) Aflatoxin
- (C) Endotoxin
- (D) Citrinin

3. माश्यांच्या यकृतातील तेलात (फिश लीव्हर ऑईल) हे जीवनसत्त्व जास्त प्रमाणात आहे.

- (A) जीवनसत्त्व-ड
- (B) जीवनसत्त्व-क
- (C) नायासिन
- (D) थायामिन

4. फळांच्या तांबुसीकरणाकरीता (ब्राऊनिंग) विकार (इन्झाइम) आवश्यक आहे.

- (A) अमायलेज
- (B) ब्रोमेलिन
- (C) पॉलीफेनॉल ऑक्सिडेज
- (D) पपेन

5. शेंगदाण्यावर वाढलेल्या मोल्डमुळे, हे विष तयार होते.

- (A) व्हीब्रियोटॉक्सिन
- (B) अॅफ्लाटॉक्सिन
- (C) एन्डोटॉक्सिन
- (D) सिट्रिनीन

6. Body Mass Index is calculated by : (A) Height in meters divided by weight in kilograms (B) Weight in kilograms divided by height in meters (C) Weight in kilograms divided by height in meters squared (D) Height in meters divided by weight in kilograms squared 7. The net ATP generated from the breakdown of a molecule of glucose in glycolysis : (A) 8 (B) 10 (C) 12 (D) 6 8. THR stands for : (A) Take Home Ration (B) Thigh Hip Ratio (C) Try Home Ration (D) Treatment Health Referral	6. बॉडी मास इन्डेक्स (बी.एम.आय.) चे सूत्र हे आहे : (A) उंची (मी.) भागिले वजन (किग्रा.) (B) वजन (किग्रा.) भागिले उंची (मी.) (C) वजन (किग्रा.) भागिले उंची (मी.) चा वर्ग (D) उंची (मी.) भागिले वजन (किग्रा.) चा वर्ग 7. ग्लायकोलिसीसमध्ये एका ग्लुकोजच्या परमाणुपासून एम.टी.पी. तयार होतात. (A) 8 (B) 10 (C) 12 (D) 6 8. टी. एच. आर. चा पूर्ण विस्तार हे आहे (A) टेक होम रेशन (घरी न्यायचा शिधा) (B) थाय हिप रेशिओ (C) ट्राय होम रेशन (D) ट्रिटमेंट हेल्थ रेफरल

9. The desirable ratio of w-6/w-3 fatty acids in the diet : (A) 2 – 10 : 1 (B) 3 – 10 : 1 (C) 5 – 10 : 1 (D) 6 – 10 : 1	9. w-6/w-3 स्निग्धानाम्लांचे आहारातील योग्य प्रमाण , हे आहे. (A) 2 – 10 : 1 (B) 3 – 10 : 1 (C) 5 – 10 : 1 (D) 6 – 10 : 1
10. According to George D. Helse successful principles of personnel management : (A) Provide support to the worker's family member (B) Their is no need to assess work performance (C) Should not be responsible for workers health (D) Providing suitable jobs to workers	10. जॉर्ज डी. हेलसे यांच्या मते प्रभावी कर्मचारी व्यवस्थापनाची तत्त्वे खालीलप्रमाणे आहे : (A) कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबातील सदऱ्यांना सहकार्य पुरविणे (B) कार्यक्षमतेची तपासणी करण्याची आवश्यकता नाहि (C) कर्मचाऱ्याच्या आरोग्याविषयी जबाबदार नसावे (D) कर्मचाऱ्यांना सुयोग्य नोकरी पुरविणे
11. An optimal care taker/child ratio in a child care centre for infants should be in the range of : (A) 1 Adult : 4-6 children (B) 1 Adult : 10 children (C) 1 Adult : 3 children (D) 1 Adult : 15 children	11. एका मुलांचे संगोपन करणाऱ्या केन्द्रात योग्य शिक्षक, मुल प्रमाण, असे पाहिजे : (A) 1 प्रौढ : 4-6 मुलांकरिता (B) 1 प्रौढ : 10 मुले (C) 1 प्रौढ : 3 मुले (D) 1 प्रौढ : 15 मुले

12. Which is the least important component for assessing quality of a preschool program ? (A) Teacher child interactions (B) Modern infrastructure (C) Every day free activities (D) Children's art and craft work 13. A style of garment which is always popular is known as : (A) Chic (B) Fad (C) Fashion (D) Classic 14. The garments of children in preschool should have : (A) Big hemlines (B) Big collars (C) Full sleeves (D) Short sleeves	12. प्रिस्कूल कार्यक्रमाचे गुणमापन करतांना कोणता घटक कमी महत्वाचा आहे ? (A) शिक्षक मुले अंतरक्रिया (B) आधुनिक इन्फ्रास्ट्रक्चर (C) रोजच्या मुक्तकृती (D) मुलांचे कला व कृती काम 13. कपड्यांची शैली जी नेहमी लोकप्रिय आहे, तिला असे म्हणतात. (A) चिक (B) फॅड (C) फैशन (D) क्लासिक 14. पूर्वशालेय मुलांच्या कपड्यांमध्ये असायला हव्यात. (A) मोठ्या हेमलाइन्स (B) मोठ्या कॉलर्स (C) पूर्ण बाह्या (D) आखूड बाह्या

15. While drafting, French curve is used to draw : (A) Darts (B) Armhole (C) Hemline (D) Grainline	15. ड्राफ्टिंग करताना काढण्यासाठी फ्रेंच कर्वचा उपयोग करतात. (A) डार्ट्स (B) मुंढावळण (C) हेमलाइन (D) ग्रेनलाइन
16. Knitted garments should not be stored on hangers because they : (A) Loose shape (B) Loose strength (C) Become dull (D) Shrink	16. निटेड कपडे, हे हँगरवर अडकवून संग्रहीत करू नयेत, कारण ते : (A) आकार गमावतात (B) मजबूती गमावतात (C) निस्तेज होतात (D) आक्रसतात
17. High twist yarns are used for : (A) Chiffon (B) Georgette (C) Satin (D) Velvet	17. जास्त पिळाचे धागे, हे करिता वापरतात. (A) शिफॉन (B) जॉर्जेट (C) सॅटीन (D) व्हेलव्हेट
18. Bonded fabrics are made by : (A) Weaving (B) Knitting (C) Felting (D) Laminating	18. बाँडेड कापड पद्धतीने बनवितात. (A) विणणे (B) निर्टींग (C) फेल्टिंग (D) लॅमिनेटींग

19. Wool can be identified under microscope by :

- (A) Twists
- (B) Striations
- (C) Scales
- (D) Speckles

20. The only natural mineral fibre is :

- (A) Asbestos
- (B) Silk
- (C) Kapok
- (D) Wool

21. The number of warp and weft yarns in a square inch of fabric is known as :

- (A) Yarn count
- (B) Yarn number
- (C) Thread count
- (D) Thread number

19. उनी तंतू सूक्ष्मदर्शकयंत्राखाली मुळे ओळखले जाऊ शकतात.

- (A) पिक
- (B) रेषा
- (C) खवले
- (D) ठिपके

20. हा केवळ नैसर्गिक खनिज तंतू होय.

- (A) अॅस्बेस्टॉस
- (B) रेशीम
- (C) कॅपॉक
- (D) उनी

21. कापडाच्या एका चौरस इंचात असलेली ताणे व बाण्यांची संख्या म्हणजे होय.

- (A) धाग्याचा क्रमांक
- (B) धाग्याचा नंबर
- (C) दोऱ्याचा क्रमांक
- (D) दोऱ्याचा नंबर

22. Managerial work includes 5 major processes i.e. Planning, Controlling and :

- (A) Co-ordination, Motivation and Organization
- (B) Co-ordination, Time management and Evaluation
- (C) Control, Innovation, Anger management
- (D) Goals, Time management, Fatigue

23. Non-human resources are :

- (A) Material goods, Interest, Capability and Time
- (B) Time, Knowledge, Furniture and Equipments
- (C) Space, Community facilities, Energy and Time
- (D) Material goods, Money, Community facilities

22. व्यवस्थापकीय कार्यामध्ये पाच प्रमुख प्रक्रिया समाविष्ट असतात, जसे नियोजन, नियंत्रण आणि :

- (A) सहकारिता, प्रेरणा आणि संघटन
- (B) सहकारिता, समय व्यवस्थापन आणि मूल्यांकन
- (C) नियंत्रण, नाविन्यता, क्रोधाचे व्यवस्थापन
- (D) उद्दिष्ट्ये, समय व्यवस्थापन, थकवा

23. खालीलपैकी कोणती अमानवीय साधने आहेत ?

- (A) वस्तू, आस्था, क्षमता आणि वेळ
- (B) वेळ, ज्ञान, फर्निचर, आणि उपकरणे
- (C) अवकाश, सामुदायिक सुविधा, उर्जा आणि समय
- (D) वस्तू, पैसा, सामुदायिक सुविधा

24. Programmed decisions are those which are :

- (A) Properly thought about but not planned
- (B) Change according to circumstances
- (C) Already planned and repeatedly used
- (D) Based on situation and number of working hours

25. The symbols ○-△-□-○ indicate that Sita is :

- (A) Standing still in a place, inspecting with her eyes where nothing is happening and she decides to go to some other place
- (B) Going some where, reaches the place where nothing is happening, just inspecting with her eyes while standing still
- (C) Inspecting with her eyes where nothing is happening while standing still and decides to go from that place
- (D) Going some where, inspecting with her eyes and just standing in one place

24. 'प्रोग्रॅम्ड निर्णय' म्हणजे असे निर्णय की जे :

- (A) नीट विचार केलेले परन्तु नियोजन न केलेले
- (B) परिस्थितीनुरूप बदलतात
- (C) पूर्वनियोजित असतात आणि वारंवार वापरले जातात
- (D) परिस्थिती आणि कामाच्या वेळा यावर आधारित असतात

25. प्रतीके ○-△-□-○ दर्शवितात की सीता :

- (A) एका जागी स्थिर उभी आहे आणि काही घडत नाहीये हे आपले डोळ्यांनी निरीक्षण करते आहे आणि तीनी दुसऱ्या ठिकाणी जाण्याचा निर्णय घेतला आहे
- (B) कोठे तरी जाते आहे, अशा ठिकाणी पोचते की जेथे काहीही घडत नाहीये, स्थिर उभी राहाते आणि डोळ्यांनी निरीक्षण करते
- (C) जेथे काहीही घडत नाहीये अशा ठिकाणी स्थिर उभी राहून केवळ डोळ्यांनी निरीक्षण करते आहे आणि तेथून जाण्याचा निर्णय घेते
- (D) कोठे तरी जात आहे, डोळ्यांनी निरीक्षण करते आहे आणि एका ठिकाणी केवळ उभी आहे

26. The problem statement in interior design is : (A) A very brief description of the primary nature of the project (B) A description in detail of the project (C) A legal document in which the client states what is wrong with the design (D) It is a written version of the program 27. The final step in the interior designing process is : (A) Writing the program (B) The problem statement (C) Working drawing and specification (D) Job, task analysis 28. While using the refrigerator one should : (A) Keep hot food and utensiles directly inside (B) No harm in overloading the refrigerator (C) No need of cleaning the refrigerator once you start using it (D) Avoid opening the door too much	26. अंतर्गत सजावटीमधील, खालीलपैकी कोणते समस्यारूपी विधान आहे ? (A) प्रोजेक्टच्या प्राथमिक स्वरूपासंबंधी अगदी थोडक्यात वर्णन (B) प्रोजेक्टचे सविस्तर वर्णन (C) कायदेशीर दस्तावेज, ज्यामध्ये क्लायंट डिझाईनमध्ये काय चूक आहे, ते लिहून देतो (D) ते कार्याचे लेखी स्वरूप असते 27. अंतर्गत सजावटीच्या प्रक्रियेमधील निर्णायक पायरी कोणती ? (A) प्रोग्रॅम लिहिणे (B) समस्या विधान (C) वर्किंग ड्राईंग आणि स्पेसिफिकेशन (D) कार्य, कार्य विश्लेषण 28. शीतकपाट वापरताना एखाद्याने : (A) गरम अन्नपदार्थ आणि भांडी सरळ आत ठेवावी (B) शीतकपाटामध्ये खूप वस्तू ठेवल्या तरी धोका नसतो (C) उपयोग सुरू केल्यानंतर शीतकपाटाची स्वच्छता करण्याची गरज नाही (D) खूप वेळा दरवाजा उघडणे टाळावे

29. An open tile showroom is :

- (A) To do trading with stock exchange market
- (B) It is a warehouse of the product
- (C) That allows the designer to bring his/her client inside for selection
- (D) To be used only by factory workers

30. A newborn baby's head is much bigger in proportion to other body parts. Which sequence of development does it reflect ?

- (A) Proximodistal sequence
- (B) Cephalocaudal sequence
- (C) Multidimensional sequence
- (D) Open sequence

29. ओपन टाईल शोरूम म्हणजे :

- (A) स्टॉक एक्सचेंज बाजारामध्ये व्यापार करणे
- (B) वस्तूंचे कोठार
- (C) असे की जे डिझाईनरला त्याचे क्लायंट निवडीसाठी आत आणण्यास परवानगी देते
- (D) फक्त कारखान्या मधील कामगारांनी वापरण्याचे ठिकाण

30. नवजात अर्भकाचे डोके इतर शरीराच्या भागांच्या तुलनेत मोठे असते. विकासाचा कोणता क्रम दिसून येतो ?

- (A) अक्षानुवर्ती क्रम/निकट-दुरता
- (B) शीर्ष-पुच्छ क्रम/मस्तकानुवर्ती
- (C) बहुआयामी क्रम
- (D) ओपन क्रम

31. Which of the following is *not* part of an Individual Macro System as per Ecological theory of Human Development by Bronfenbrenner ?

- (A) Society's values and norms
- (B) Policies and laws of the country
- (C) Child's home environment
- (D) Cultural history of the group

32. Toddlers (One and half to two and a half years) utter phrases of 2, 3 or even 4 words with meaning instead of a sentence. This is called :

- (A) Telegraphic speech
- (B) Communicative speech
- (C) Prosaic speech
- (D) Incomplete speech

33. Which concepts given by Piaget's theory are useful in planning an early childhood curriculum ?

- (A) Conservation
- (B) Rewards
- (C) Punishment
- (D) Acceptance

31. ब्रॉनफेनब्रेनरच्या मानवी विकासाच्या परिस्थिती विज्ञान सिद्धान्तानुसार व्यक्ती, हा कोणत्या मोठ्या व्यवस्थेचा भाग नसतो ?

- (A) समाजाची मूल्ये आणि नियम
- (B) देशाच्या योजना व कायदे
- (C) मुलाचे घरचे वातावरण
- (D) गटाचा सांस्कृतिक इतिहास

32. दीडते अडीच वर्षांचे बालक 2, 3 किंवा 4 शब्द व त्याचे अर्थ वाक्याऐवजी उच्चारतो, त्याला असे म्हणतात.

- (A) तारयांत्रिक भाष्य/भाषा
- (B) बोली भाष्य/भाषा
- (C) सर्वसाधारण भाषा
- (D) अर्धवट भाष्य

33. पियाजेच्या सिद्धांतात दिल्याप्रमाणे कोणत्या संकल्पना पूर्वप्राथमिक अभ्यासाच्या नियोजनात दिल्या आहेत ? पूर्वप्राथमिक अभ्यासक्रमात नियोजन करतांना पियाजेच्या सिद्धांतातील कोणत्या संकल्पना आहेत ?

- (A) संरक्षण
- (B) बक्षीस
- (C) शिक्षा
- (D) स्वीकृती

34. Parenting style that is considered beneficial for the child and most used by contemporary parents is called :

- (A) Authoritarian
- (B) Authoritative
- (C) Permissive
- (D) Liberal

35. Bayleys Scales of Infant Development is used to assess :

- (A) Mental and Motor development
- (B) Emotional development
- (C) Sexual development
- (D) Physical development

36. To achieve gender equality in society, the focus should be on :

- (A) Fighting for women's rights
- (B) To create a environment that ensures equality of opportunity, rewards, privileges in every sphere irrespective of gender
- (C) To reduce male power so women have a voice
- (D) To create new laws

34. अलिकडच्या काळातील पालकांकडून मुलांच्या फायद्यासाठी पालकत्वाचा प्रकार म्हणजे हे होय.

- (A) हुकूमशाही
- (B) अधिकारयुक्त
- (C) अतिमोकळीक
- (D) सढळ/उदार मनाचा

35. बेलेज स्केलस्, हे अर्भकाच्या विकासाचे-मुल्यांकन करते :

- (A) मानसिक आणि कारक
- (B) भावनिक
- (C) लैंगिक
- (D) शारीरिक

36. समाजात लिंगसमानता आणण्यासाठी हा केंद्रबिंदू असला पाहिजे :

- (A) स्त्रियांच्या हक्कांसाठी लढणे
- (B) समान संधी, बक्षीस, असे वातावरणाची निर्मिती करणे
- (C) पुरुषांची सत्ता कमी करणे म्हणजे स्त्रियांना आवाज उठवता येईल
- (D) नवीन कायदे तयार करणे

37. Extension education deals with :

- (A) Only men
- (B) Youth, men and women
- (C) Only youth
- (D) Only women

38. is a principle of extension education.

- (A) Participation
- (B) Learning
- (C) Technology
- (D) Management

39. Non-formal education is centered.

- (A) Reader
- (B) Youth
- (C) Learner
- (D) Gender

37. विस्तार शिक्षणाचा संबंध यांच्याशी येतो.

- (A) केवळ पुरुष
- (B) युवक, पुरुष आणि महिला
- (C) केवळ युवक
- (D) केवळ महिला

38., हे विस्तार शिक्षणाचे तत्त्व आहे.

- (A) सहभागी
- (B) शिकणे
- (C) तंत्रज्ञान
- (D) व्यवस्थापन

39. अनौपचारिक शिक्षण केंद्रित आहे.

- (A) वाचक
- (B) युवक
- (C) शिकणारे व्यक्ती
- (D) लिंग

40. In education, the learners are homogeneous with common goals.

- (A) Formal
- (B) Informal
- (C) Extension
- (D) Non-formal

41. Extension literally means :

- (A) Stretching out
- (B) Talking with
- (C) Deciding for
- (D) Communication

42. Communication word comes from the Latin word :

- (A) Communic
- (B) Communis
- (C) Communicate
- (D) Communitise

43. is a modern mode of transferring information.

- (A) E-mail
- (B) Post-card
- (C) Circular letter
- (D) Home visit

40. शिक्षणात शिकणारे, हे एकसारखे असून त्याचे समान ध्येय असते.

- (A) औपचारिक
- (B) मित्रौपचारिक
- (C) विस्तार
- (D) अनौपचारिक

41. विस्तार सामान्यतः अर्थ :

- (A) विस्तारणे
- (B) च्याशी बोलणे
- (C) साठी ठरविणे
- (D) संप्रेषण

42. संप्रेषण हा शब्द या लॅटिन शब्दापासून तयार झाला आहे.

- (A) कम्युनिक
- (B) कम्युनिस
- (C) कम्युनिकेट
- (D) कम्युनाईज

43. माहिती प्रसारणासाठी ही आधुनिक पद्धत आहे.

- (A) ई-मेल
- (B) पोस्टकार्ड
- (C) परिपत्रक
- (D) गृहभेटी

44. is an electronic audio-visual medium.

- (A) Radio
- (B) L.C.D.
- (C) Newspaper
- (D) Television

45. The following is the popular modern media for communication :

- (A) What's up
- (B) Newspaper
- (C) Telephone
- (D) E-mail

46. Symbol of chi-square is :

- (A) Σ
- (B) X^-
- (C) χ^2
- (D) δ

47. is the spread between the highest and the lowest score.

- (A) Standard deviation
- (B) Range
- (C) Ratio
- (D) Meen

44., हे इलेक्ट्रॉनिक दृक-श्राव्य माध्यम आहे.

- (A) रेडीओ
- (B) एल.सी.डी.
- (C) वर्तमानपत्र
- (D) दूरचित्रवाणी

45. संप्रेषणाचे आधुनिक लोकप्रिय माध्यम हे खालील आहे :

- (A) व्हॉट्स अप
- (B) वर्तमानपत्र
- (C) टेलीफोन
- (D) ई-मेल

46. काय स्केअरचे चिन्ह :

- (A) Σ
- (B) X^-
- (C) χ^2
- (D) δ

47. जास्तीत जास्त आणि कमीत कमी संख्येमध्ये प्रसरित असतो.

- (A) मानक विचलन
- (B) श्रेणी (रेंज)
- (C) गुणोत्तर (प्रमाण)
- (D) मध्य (मीन)

48. Analysis of variance utilizes :

- (A) F-test
- (B) χ^2 -test
- (C) z-test
- (D) t-test

49. Plagiarism means :

- (A) Taking a pledge
- (B) Making an abstract
- (C) Making acknowledgements
- (D) Using others' ideas as your own

50. Random sampling is a procedure that :

- (A) Chooses subjects unsystematically
- (B) Allows each subjects an equal chance to be part of the study
- (C) Generates accurate findings
- (D) Chooses a sample at one's convenience

48. विरोधाभासच्या हे उपयोगात पृथक्करणात :

- (A) F-टेस्ट
- (B) χ^2 -टेस्ट
- (C) z-टेस्ट
- (D) t-टेस्ट

49. प्लॅगियॅरिझम म्हणजे :

- (A) प्रतिज्ञा करणे
- (B) सारांश तयार करणे
- (C) केलेल्या कामांची पावती देणे
- (D) इतरांच्या कल्पना तुमच्याच असल्याप्रमाणे वापरणे

50. यादृच्छिक पद्धतीने नमुना निवडणे म्हणजे होय.

- (A) अनियोजित नमुना निवडणे
- (B) नमुना म्हणून अभ्यासात समाविष्ट होण्याच्या सर्वांना समान संधी देणे
- (C) आपल्या सोयीनुसार नमुना निवडणे
- (D) अचूक फलितांची ग्वाही देणे

APR -17217/II—A

ROUGH WORK